

ONDER
NCSUR
LTIUR
NSETH
SCHAP

Ronde van Nederland 2009

STAATSSECRETARIS VAN BIJSTERVELDT
BEZOEKT DE HAVO VOOR MUZIEK EN DANS

Rotterdam, 22 juni 2009

KWALITEITSAGENDA
VOORTGEZET ONDERWIJS

Ronde van Nederland

Samen met docenten, schoolleiders, leerlingen, ouders en bestuurders wil het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) werken aan goed onderwijs. Het ministerie hecht belang aan regelmatige contacten en samenwerking met de mensen in

de praktijk. Zo werd onder meer via schooldebatten, conferenties en Ronde tafelgesprekken invulling gegeven aan de kwaliteitsagenda Voortgezet Onderwijs, met als belangrijkste doel: Zichtbaar beter voortgezet onderwijs.

Kwaliteitsagenda Voortgezet Onderwijs

De focus ligt op zes beleidsprioriteiten:

- 1. Rekenen en Taal:** Basiskwaliteit op orde: aantoonbare verbetering taal- en rekenprestaties
- 2. Uitblinken:** Uitblinken op alle niveaus en een passende kwalificatie voor alle leerlingen
- 3. Burgerschap:** Burgerschapsvorming voor alle leerlingen onder andere door maatschappelijke stages
- 4. Professionele ruimte:** Ruimte voor de leraar
- 5. Examens:** Goede en betrouwbare examens
- 6. Verbetercultuur:** (Zeer) zwakke scholen weer goed, goede scholen nog beter

Ook na vaststelling van dit beleidsdocument, houden de gesprekken niet op. Juist ook nu is het debat op scholen over de vertaling van deze beleidsprioriteiten inspirerend en nodig. Het uitwisselen van kennis en ervaring tussen beleidsmakers van het ministerie en mensen uit de onderwijspraktijk, is blijvend van belang.

Havo voor Muziek en Dans

Op maandagmiddag 22 juni 2009 bezoeken staatssecretaris Van Bijsterveldt en haar ambtenaren de Havo voor Muziek en Dans in Rotterdam. Ze worden enthousiast onthaald door directeur Daniël van der Heijden.

Op de Havo voor Muziek en Dans - gevestigd in hetzelfde gebouw als het Rotterdams Conservatorium en de Rotterdamse Dansacademie (Codarts) - krijgen leerlingen reguliere havo-vakken in combinatie met een voorbereidende vakstudie voor muziek of dans. Alle lessen in de verschillende muziek- en dansdisciplines worden gegeven door

docenten die ook werkzaam zijn aan het Rotterdams Conservatorium en de Rotterdamse Dansacademie. Toelating tot de Havo voor Muziek en Dans is mogelijk na auditie.

In het schooljaar 2008-2009 telt de Havo voor Muziek en Dans 213 leerlingen: 80 jongens en 133 meisjes. Van hen volgen er 119 de muziekstudie en 94 de dansstudie. De Havo voor Muziek en Dans maakt deel uit van Stichting LMC Voortgezet Onderwijs. 27 LMC-vestigingen bieden interconfessioneel en innovatief onderwijs aan ruim 8.000 leerlingen in Rotterdam en omstreken.

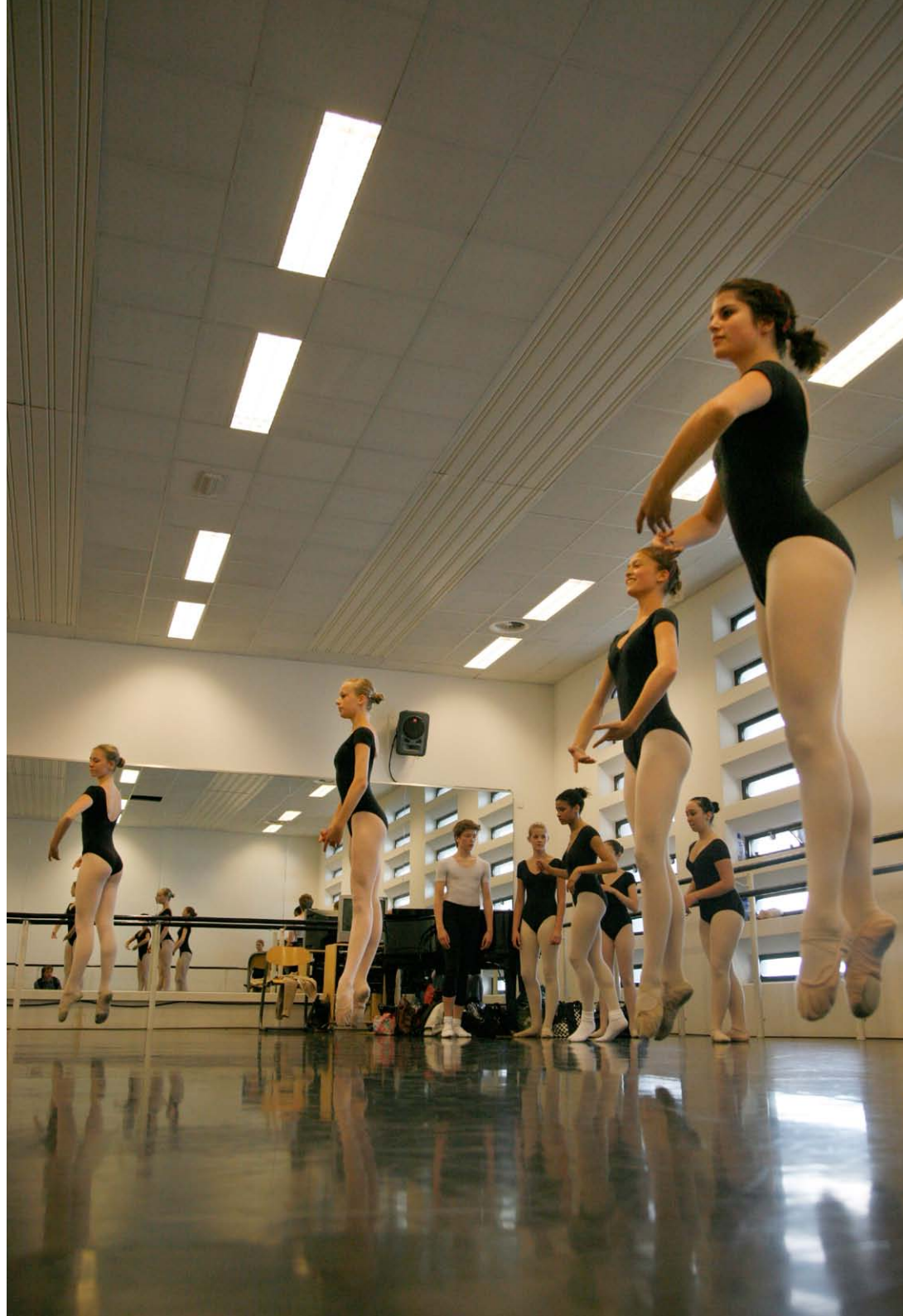
Rondleiding

De hoogbouw waarin de Havo voor Muziek en Dans, het Rotterdams Conservatorium en de Rotterdamse Dansacademie zijn gehuisvest, werd ontworpen door architect Hoogstad. In het gebouw koos Hoogstad voor een toegang via roltrappen die uitkomen

op een plein. Hiervandaan verspreiden de leerlingen zich naar het conservatorium, de dansacademie of de Havo voor Muziek en Dans. In het plein zit het ontmoetingsaspect; hier komen de studenten van de verschillende opleidingen elkaar tegen.

De rondleiding voert via de Havo voor Muziek en Dans langs verschillende etages. Op de 8e etage wordt een kijkje genomen bij een balletles van havo 3. Ook worden duetten gedanst door leerlingen van havo 4/5. Daarna zakt het gezelschap af naar de 3e etage om een vioolles van Jos Jonker bij te wonen. Zij is net geslaagd voor haar havo-diploma en is toegelaten tot het conservatorium (met een 10!).

HMD: on-Nederlands of juist oer-Nederlands?

Nederlands talent

Leerlingen met ambities om naar het conservatorium of de dansacademie te gaan kunnen terecht op de Havo voor Muziek en Dans. Hier genieten zij een vooropleiding met geïntegreerd kunstvakonderwijs en een regulier programma voor havo-onderwijs. In Nederland is maar één soortgelijke opleiding, namelijk De School voor Jong Talent van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. De Havo voor Muziek en Dans werkt ook met hen samen. Daniël van der Heijden: “Wij selecteren onze leerlingen op grond van talent en geven hen een goede vooropleiding voor dans of muziek. Kijk ik naar de dansacademie, dan komt 65% van de dansers uit het buitenland. Bij het eindexamen klassieke muziek was één derde van de kandidaten Nederlander. Waar is het Nederlands talent? Wij willen onze leerlingen in deze opleidingen verweven.”

Dans of muziek of...

‘In Rotterdam studeer je dans, in Den Haag word je ballerina’. Op de Havo voor Muziek en Dans dans je niet alleen klassiek, maar ook moderne dans. Ook de muziekstudie wordt breder getrokken dan klassiek alleen: er is ook aandacht voor jazz, pop, wereldmuziek en muziektheater. Tijdens de opleiding wordt goed in de gaten gehouden of de leerlingen op de juiste school zitten. Willen ze het zelf graag genoeg of is

het vooral de droom van ouders? Zijn ze goed genoeg? Er wordt ruimte gegeven aan het kind, maar tegelijkertijd wordt in havo 3 streng gekeken of het wellicht beter zou zijn over te stappen naar een andere opleiding. De leerlingen verlaten de Havo voor Muziek en Dans met een volwaardig havo-diploma. Mocht hun muziek- of dansdroom niet uitkomen, dan hebben ze in ieder geval een goede opleiding waar ze nog alle kanten mee opkunnen. Het diploma biedt ook een zeer goede aansluiting op de docentopleiding Dans of Muziek.

Te late talentontwikkeling

Volgens de directeur van de Havo stromen te weinig Nederlandse leerlingen door naar met name de dansacademie. De Havo voor Muziek en Dans is een van de weinige opleidingen waar talent op jonge leeftijd gestimuleerd en ontwikkeld wordt. De school is blij met een net getroffen raamregeling waardoor ze financieel meer soelaas hebben, maar vindt het jammer dat het budget via vele kanalen pas bij de school belandt. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat het beschikbare geld naar de besturen van de onderwijsinstellingen gaat. Scholen als de Havo voor Muziek en Dans moeten hun aandeel nu zelf bevechten. Daarbij krijgen hogescholen een budget om vooropleidingen te financieren. Niet alle hogescholen kiezen ervoor daar het geld ook daadwerkelijk aan te besteden.

Uitblinken

Talentvol en gelukkig

De aanwezige leerlingen wisten allemaal al jong dat ze naar de Havo voor Muziek en Dans wilden. Een meisje komt uit Joure en woont doordeweeks bij een gastgezin in Delft. Er wordt dus ook wat van de ouders gevraagd. Hoe is het om een talentvol kind te hebben? “Ik ben trots, maar het is ook lastig”, meent een van de ouders. “Mijn dochter moet wel gelukkig zijn en blijven. Ik vind het de taak van de ouders om daar goed op te letten.” Vanuit het oogpunt van de ouders moeten hun kinderen zich veel ontzeggen en hebben ze minder vrije tijd dan andere pubers. Als voordeel zien ze dat

hun kinderen een passie hebben en minder in aanraking komen met criminaliteit, roken of drank. Iets wat de leerlingen lachend in twijfel trekken.

Verantwoordelijkheid

De leerlingen zien een groot verschil tussen dansers en ‘muziek’ers’ (een term van henzelf). Christopher: “Dansers doen alles op school en zijn daarna klaar. Muziek studeer je naast school ook veel thuis. Je hebt meer een eigen, individuele

verantwoordelijkheid.” Ook de ouders voelen een verantwoordelijkheid voor de talentontwikkeling van hun kinderen: “Doe ik het wel goed? Dat vraag ik me vaak af. Weegt deze keuze en deze inspanning op tegen de toekomstverwachting? Want het is moeilijk om straks een baan in de muziek te vinden.”

Fanatieke ouders

De staatssecretaris vraagt de ouders naar kritische zelfreflectie: “Soms is een niet ontwikkeld talent bij de ouders een drive om een kind te pushen.” Een ouder vertelt dat zij juist meerdere malen op het punt heeft gestaan haar dochter van school te halen omdat ze dacht dat die het niet aankon. Haar dochter wist haar echter steeds weer te overtuigen dat ze niets anders wil dan dans studeren.

Plan B

De docenten vinden het leuk om les te geven op de Havo voor Muziek en Dans omdat deze kinderen een passie hebben. Zij zijn goed te motiveren en hebben een bewonderenswaardige discipline. Uiteraard hebben deze leerlingen ook te kampen met universele problemen. Bijvoorbeeld problemen met zichzelf of thuis. Daarbij zijn ze ook kwetsbaar door de druk waaraan ze zijn blootgesteld. Ze moeten kunnen omgaan met afwijzingen. Christopher: “Dat weet je. Daarom moet je altijd een plan B hebben. En een plan C, D, ...”.

Aandacht voor talentontwikkeling

Een ouder benadrukt dat de Havo voor Muziek en Dans een financiële druk met zich meebrengt. Vooral de reiskosten drukken een zware stempel. Er is ook aandacht voor hoogbegaafdheid, waarom dan niet voor deze bijzondere talenten? De staatssecretaris licht toe dat de overheid ook aan deze getalenteerde leerlingen extra middelen geeft.

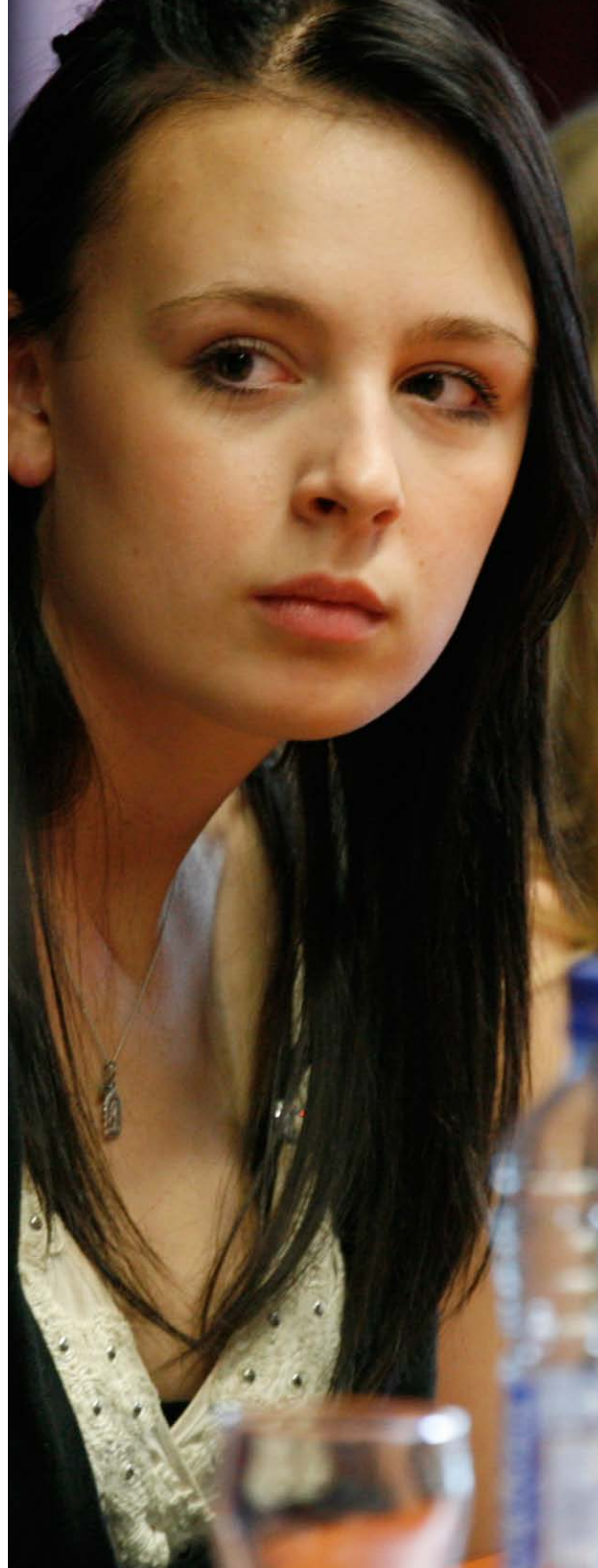
Tips voor andere scholen

Vanuit docenten:

- Onder gelijkgestemden worden leerlingen opgetild. Als eenling op een grote school eerder omlaaggehaald.
- Haal de muzikleraar terug naar de basisschool.

Vanuit ouders:

- Kinderen worden hier niet 'ziefelig' gevonden als ze studeren.

Slotwoord door de staatssecretaris

“De Havo voor Muziek en Dans geeft haar leerlingen een startkwalificatie mee, want dat is het havo-diploma. Het blijft belangrijk dat leerlingen goed nadenken over hun plan B zoals Christopher het noemde. Je kunt immers ook niet je hele leven uitvoerend dansen. Natuurlijk moet je je droom navolgen, maar de wereld zit soms anders in elkaar. Ontwikkel je talent maar word er ook gelukkig van. Ik wens jullie en je ouders daar veel succes bij, en de ouders alle goeds.”

